

De Probatis|| Sanctorvm|| Historiis

Partim|| Ex Tomis Aloysii Lipoma-||ni, Doctissimi Episcopi, Partim Etiam||
Ex Egregiis Manuscriptis Codicibvs, Qvarvm permultæ antehàc nunquàm
in lucem prodière

Complectens Sanctos Mensivm || Ianvarii Et Febrvarii

Surius, Laurentius

Coloniae Agrippinae, 1576-

VD16 S 10258

De SS. Fructuoso, Augurio, & Eulogio martyribus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77365](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77365)

de interitu & morte liberaret æterna. Tertia post hæc die resurrexit à mortuis: deinde videntibus discipulis suis, ascendit in cælum, & misit illis promissum à se spiritum sanctum. Quod ipse docuit, hoc mundus rectè credit. Qui autem hoc non credit, non videbit vitã, sed ira Dei manet super eum. Siue ergò viuimus, siue morimur, Domini sumus, & dignum est vt pro nomine eius nos patiamur. Quicunq; autem sacrificauerit demonibus, cum eisdem mergetur in ignem æternum.

Rom. 14.

Cæditur
gladio.Vigiliae so-
lennes ad
Martyris
memoriã.

Loquente hoc beato Patroclo, Elegius furore commotus, dixit: Stringantur pedes eius vinculis, & manus eius catenis, & sic prostratus in terram, gladio feriat, quia tantas dijs nostris cõtumelias irrogauit. Tunc Patroclus genua flectens in terram, percussus est à carnifice. Qui dum percuteretur, dixit: In manus tuas, Domine, commendo spiritum meum. tu enim scis Domine, quòd propter nomen tuum has patior pœnas. Sic gladio percussus atque decollatus est. Caput verò eius longè proiecerunt à corpore, perfrustum sanguine. Factum est autem hoc xij. Kalend. Februarij, vj. feria. Post passionem ergò hoc modo cõsummatam, carnifices redeunt ad Cæsarem, corpus solum sine custodia reliquerunt. Quod audientes duo senes, qui & ipsi eleemosynam à sancto viro, dum adhuc viueret, expectabant, acceperunt corpus eius cum tremore & metu magno, & custodièrunt illud vsque ad vesperam. Eusebius autem, qui erat archiepiscopus in eodem loco, cum Liberio diacono venit nocte sequenti, & accipiens corpus sancti viri, inuoluit illud in linteaminibus, & paucis accensis luminaribus, propter turbam gentiliùm, sepeliuit eum. Duo autem illi senes, vigilias ducebant ibi solennes ad memoriã martyris, dicentes: Quàm preciosa est in conspectu Domini, mors sanctorum eius? Et alia multa per totam noctem, in laudem Domini & venerationem martyris concinebant. Post non multum temporis persecutio conquieuit. Nam ipse, qui hanc cõcitauerat, Imperator, dum iter faceret denso stipatus agmine, fulminis ante se vehementissimi terrorem sentiens, obstupuit: deinde premisso hoc inausulto omine, in eodem itinere à suis interemptus est: & qui paulò antè putabat se diuini nominis gloriam inter homines extinguere posse, nomen, familiam, vitam, ipsamque salutis spem perdidit, quæ credentes in Christum, nec in morte relinquit. Tunc Eusebius ædificauit super corpus sancti viri, parua parua facultate ecclesiam, ibique iuxta corpus sanctum, sibi etiam sepulturam poposcerat affuturam, vt cõfessor Domini vicinus esse mereretur sanctissimo martyri. Ex illo tempore continua illic dignè petentibus præstantur beneficia, & opratæ sanitatis remedia. Martyr enim, qui pro testamẽto Dei vitam temporalem amisit, iam cum Domino sine tempore viuít.

MARTYRIVM SANCTORVM FRVCTVOSI EPISCOPI, AVGVRII ET EVLOGII DIACONORVM:

*quod etiam luculentis versibus conscripsit Prudentius. Quædam ex
hæc historia ad verbum citat B. Augustinus in Sermone
de natali horum martyrum.*

21. IANVAR.

Martyres
in carcere
truduntur.

DIE Dominico comprehensus est Fructuosus Episcopus, Augurius & Eulogius Diacones. Reposito autem Fructuosus episcopo in cubiculo suo, direxerunt beneficiarij in domum eius, id est, Aurelius, Festucius, Velius, Pollencus, Donatus & Maximus. Qui cum sensisset pedibulum ipsorum, confestim surrexit, & prodijt ad eos vbi sedebant in solijs, Cui milites dixerunt: Veni, præses te accersit cum diaconibus tuis. Quibus Fructuosus episcopus dixit: Eamus quòd vultis: calceo me. Cui milites dixerunt: Calcea te ad animum tuum. Qui mox vt venerunt, recepti sunt in carcere. Fructuosus autem certus & gaudens de corona Domini, ad quam vocatus erat, orabat sine cessatione. Erat autem & fraternitas cum ipso refrigerans, vt illos in mente haberet.

Alia verò die baptizauit in carcere fratrem nostrum Rogatianum, & fecerunt in carcere dies sex, & producti sunt duodecimo Calendas Februarij, feria sexta, & auditi sunt. Aemilianus

Ianus itaque dixit: Fructuosum episcopum, Augurium & Eulogium, meis conspectibus presentate. Ex officio dictum est: Adstant. Aemilianus Fructuoso episcopo dixit: Sistuntur iudici. Audisti quid Imperatores praeceperunt? Fructuosus episcopus dixit: Nescio quid praeceperunt. Ego Christianus sum. Aemilianus dixit: Praeceperunt deos coli. Fructuosus episcopus dixit: Ego unum Deum colo, qui fecit caelum & terram, mare & omnia, quae in eis sunt. Aemilianus dixit: Scis esse deos? Fructuosus episcopus dixit: Nescio. Aemilianus dixit: Scies postea. Fructuosus episcopus respexit ad Dominum, & orare coepit intra se. Aemilianus dixit: Qui audiuntur, qui timentur, qui adorantur, si dii non coluntur, nec Imperatorum vultus adorantur? Aemilianus Augurio Diacono dixit: Noli verba Fructuosi imitari. Augurius diaconus dixit: Ego Deum omnipotentem colo. Aemilianus Eulogio diacono dixit: Nunquid & tu Fructuosum colis? Eulogius diaconus dixit: Ego Fructuosum non colo, sed ipsum colo, quem & Fructuosus. Aemilianus Fructuoso episcopo dixit: Episcopus es? Fructuosus episcopus dixit: Sum. Aemilianus dixit: Fuisti. Et iussit eos viuos ardere.

Et cum duceretur Fructuosus episcopus cum diaconibus suis ad amphitheatrum, Fructuosus episcopus etiam ethnicus charus. populus Fructuosum episcopum dolere coepit, quia magno eum amore prosequabantur non tantum fratres, sed etiam ethnici. Talis enim erat, qualem spiritus sanctus beatum Paulum Apostolum, vas electionis & doctorem gentium debere esse declaravit. Propter quod etiam fratres, qui sciebant illum ad tantam gloriam pergere, gaudebant potius, quam dolebant. Cumque multi ex fraterna charitate eis offerrent condimentum, uti permixtum poculum sumerent, ait: Nondum est hora soluendi ieiunij. Agebatur enim hora diei quarta. Siquidem in carcere quarta feria stationem solemniter celebraverunt. Igitur sexta feria laetus atque securus festinabat, uti cum martyribus & prophetis in paradiso, quem Dominus praeparavit amantibus se, persolveret stationem. Cumque ad amphitheatrum pervenissent, statim ad eum accessit Augustialis nomine, lector eiusdem, stens & deprecans, ut eum discalcearet. Cui beatus martyr respondit: Missum fac, fili: ego me discalceo, fortis & gaudens & certus de Dominica promissione. Statio solemnis in carcere celebrata. Qui cum se discalceasset, accessit ad eum commilito frater noster, nomine Felix, & apprehendit dexteram eius, rogans ut sui meminisset. Cui Fructuosus episcopus, cunctis audientibus, clara voce respondit: In mente me habere necessum est ecclesiam catholicam, ab Oriente usque in Occidentem.

Igitur in porta amphitheatri constitutus, cum iam propere esset, ut ingrederetur ad coronam immarcescibilem potius, quam ad poenam, obseruantibus licet ex officio beneficijs, quorum nomina supra memorata sunt, ita ut ipsi audirent fratres nostri, monente pariter ac loquente spiritu sancto, Fructuosus martyr ait: Non deerit vobis pastor, nec deficere poterit charitas & repromissio Domini tam hic, quam in futurum. Hoc enim quod videtis, unius horae videtur infirmitas. Consolatus igitur fraternitatem, ingressus est ad salutem: digni ipsi martyrio, felices, qui sanctarum scripturarum fructus ex promissione senserunt, Ingressus est in rogum sancti martyris. similes Ananiae, Azariae & Misaeli: steteruntque, ut etiam in illis tribus divina miracula cernerentur: sic quidem in igne iam constituti, ut pater non deesset, & filius subveniret, & spiritus sanctus in medio ignis ambularet. Cumque exusta fuissent fasciolarum, quibus manus eorum fuerant colligatae, Fructuosus episcopus orationis divinae & solitae consuetudinis memor, gaudens positus genibus orabat, de resurrectione securus, in signoque trophaei constitutus, Dominum precabatur. Hic solita Domini non defuere magnalia, apertumque est caelum, videntibus Babylone & Mygdonio fratribus. Animae eorum in caelo luceant. Ex familia autem Aemiliani praesidis, filia eius dominae suae carnali ostendebat Fructuosum episcopum cum diaconibus, adhuc stipitibus, quibus ligati fuerant, permanentibus, in caelum ascendentes coronatos. Cumque Aemilianum vocarent, dicentes, Veni, & vide quos hodie damnasti, quae admodum caelo & spei suae restituti sunt: Aemilianus veniens, videre eos non fuit dignus.

Tunc igitur, velut derelicti sine pastore, tristes fratres solitudinem sustinebant, non quod dolerent Fructuosum, sed potius desiderarent. Porro dei & agonis memores gaudentesque, superueniente nocte ad amphitheatrum cum vino festinauerunt, ut semivivida corpora extinguerent. Quo facto, cineres eorum collecti sunt, & prout quisque potuit, sibi vendicavit. Colliguntur eorum cineres. Sed nec in hoc Domini & Salvatoris nostri defuere magnalia, ut credentibus fides augetur, & paruulis offenderetur exemplum. Oportebat enim

Fru-

Fruētiosum martyrem, quod per misericordiam Dei docendo prēmiserat in Domino & Salvatore nostro, in sua postea passione & resurrectione carnis comprobare. Igitur post passionem apparuit fratribus, & monuit, vt quod vnusquisque per charitatem de cineribus vsurpauerat, restituerent sine mora, vnoque in loco simul condendos curarent. Ac miliano etiam, qui eos damnauerat, Fruētiosus pariter cum diaconibus suis ostendit se in stolis repromissionis, increpās pariter & insultans, nihil illi profuisse, quōd frustra exustos corpore in terrā crederet redactum iri, quos cerneret gloriosos. O beatos martyres, qui igne probati sunt vt aurum preciosum, vestiti lorica fidei & galea salutis: qui coronati sunt diademate & corona immarcescibili, eō quōd diaboli caput calcauerunt. O beatos martyres, qui meruerunt dignam habitationem in cælis, ad dexteram stantes Christi, benedicentes Deum patrem & Iesum Christum filium eius. Succipit autem Dominus martyres suos in pace per bonam confessionem, cui est honor & gloria in secula seculorum, Amen.

Libet huc adscribere elegantissimos versus Prudentij, quibus ille totam hanc historiam claudit:

O triplex honor, ô triforme culmen,
 Quo nostrā caput excitatur vrbs,
 Cunctis vrbibus eminens Iberis.
 Exultare tribus libet patronis,
 Quorum praesidio fouemur omnes
 Terrarum populi Pyrenearum.
 Circunfret choros ex vitroque sexu,
 Heros, virgo, puer, senex anicla,
 Vestrum psallite ritē Fruētiosum.
 Laudans Augurium resultet hymnus,
 Mistis Eulogium modis coarctans:
 Reddamus paribus pares Camocnas.
 Hinc aurata sonent in arce testā,
 Blandum littoris extet indē murmur,
 Et carmen freta feriata pangant.
 Ollim tempus erit, ruente mundo,
 Cū te, Tarraco, Fruētiosus acri
 Soluet supplicio, tegens ab igni.
 Fors dignabitur & meis medelam
 Tormentis dare, prosperante Christo
 Dulces hendecasyllabos reuoluens.

Nota patro
 cinij et pro
 fidium fan
 ctorum.

VITA ET PASSIO S. MEINRADI, EREMITÆ ET MARTYRIS, LECTV DIGNA.

21. IANVAR.

Meinradi
 patria.

Institutio.

Ducto mihi venerabilis viri Meinradi Eremitæ & martyris passionem & obitum, libet parumpè rescicere stylum, atque quo tempore, vbi & vnde, quōd vel cui traditus primū ad discendas literas, sub quo abbate monasticam vitā complexus sit, qualiter etiam à fratrum cōuentu discedens, singulari certamen eremi adierit, paucis prēmittere. Temporibus Caroli gloriosissimi Imperatoris, qui primus inter Francos Cæsaris nomen accepit, prædictus vir in Alemannia natus est in pago, quem ex villa Sulichgevue vocauit antiquitas. Parentes verò eius ex Alemannis fuerunt, morum nobilitate magis conspicui, quàm diuitijs perituris. Qui cū iam eam attigisset ætatem, qua aptari posset literarum studijs, à patre ducitur ad insulam, quam veteres Sindles Augiam vocabant, in qua sanctus Pirminius construxit monasteriū ordinis sancti Benedicti. Huc ergò puer iam dictus à patre ductus, commendatur viro per omnia honestissimo Erlebaldo monacho: qui etiam prædicto puerulo